Európska komisia

YOUrope FOR Youth

#EUnarrative

TIPY A TRIKY PRE DISKUTÉROV

Jednoduché riešenia pre prípravu a prednes víťazného argumentu v diskusii.

Vzdelávanie, mládež, šport a kultúra

PREDTÝM: ZISTITE SI TIETO FAKTY!

- **Dkúmajte svoj argument**, vyhľadajte fakty, citáty a číselné údaje na podporu svojho stanoviska.
- V prípade akéhokoľvek dôkazu, ktorý nájdete na podporu svojich argumentov, skúste nájsť ďalší, ktorý mu **odporuje**. Táto informácia vám príde vhod neskôr počas prípravy.
- **Zoskupte fakty do tematických okruhov** a začnite si vytvárať poriadok vo výskume.

PREDTÝM: ROZHODNITE SA, NA ČOM ZÁLEŽÍ

> Stanovte si priority a určite, ktoré body patria medzi vaše **tri „presvedčivé argumenty.“**

> Členňte obsah na úvod, jadro a záver s **argumentmi**, ktoré na seba nadväzujú.

> Pripravte **silné finále**.

> **Na začiatku** si môžete napísať celý svoj prejav, aby ste si ho nacvičili, pre diskusiu samotnú by ste **si však mali pripraviť karty s pomôckami**.

- Sú to malé lístky/kúsky papiera, (**s ktorými sa jednoducho zaobchádza, s veľkosťou A5 alebo A6**) ktoré obsahujú odrážky k vášmu prejavu. Jednoducho vás navedú, ak sa stratíte alebo budete nervózny/-a. Nezabudnite ich očíslovať, aby ste vždy vedeli, na ktorej časti prejavu ste!

> Môžete zvážiť **použitie vhodnej, starostlivo zvolenej rekvizity**, ktorá môže pridať nejaké špeciálne efekty a urobiť dojem na publikum.

PREDTÝM: STRIEDAJTE STRANY

> **Berte do úvahy** druhú stranu argumentu s použitím dôkazov, ktoré ste predtým zhromaždili.

> **Predstavte si**, aké ďalšie body môže uvádzať oponent a nájdite fakty, ktorými ich spochybníte z vášho pohľadu.

> Čo použije druhá strana ako svoje tri **„presvedčivé argumenty“** – ako ich môžete spochybniť?

> **Zistite**, či a ako vás výskum môže posilniť vaše vlastné argumenty aj poskytnúť vám nové.

> **Prispôsobte** tomu svoj prejav.

PREDTÝM: DÁVAJTE POZOR

- Ak prekročíte čas, ktorý máte pridelený, **moderátor vás preruší**, musíte si teda nacvičiť dĺžku svojho prejavu a dodržanie časového limitu.
- **Prečítajte si svoj prejav nahlas** – ale **neponáhľajte sa**, aby ste vtesnali všetky svoje body do stanoveného časového limitu. V deň vášho prejavu to tak nebude fungovať – publikum vám nebude rozumieť a v každom prípade riskujete, že časový limit prekročíte.
- **Upravujte a vylepšujte si prejav**, až kým sa nevyjadríte ku všetkým svojim zásadným bodom v priebehu prideleného časového limitu.
- **Nezabudnite si nechať miesto na pauzy**, ktoré prispejú k efektu napätia a umožnia pochopiť zásadné body.
- Nezáleží na tom, ako pomaly postupujete, **vždy môžete ešte viac spomaliť!**

PREDTÝM: ROBTE TO PO SVOJOM

> **Zvážte štýl a tón svojho prednesu:**

- Sledujte online iných rečníkov a rozhodnite sa, ktorý prístup vám vyhovuje najlepšie.
- Hovorte vášnivo a energicky – ak budete pôsobiť nudne, bude sa nudiť aj publikum.

> **Dôležitý je aj postoj a reč tela:**

- Stojte rovno, ale nebuďte stuhnutý/-á alebo napätý/-á.
- Na zdôraznenie bodov môžete používať gestá, ale nepreháňajte to.
- Ak používate rekvizity, odložte ich, keď ich prestanete používať, aby ste s nimi nemuseli manipulovať a rozptyľovať publikum.
- Nacvičte si pohyby hlavou z jednej strany na druhú – **podobne ako maják** –, aby ste presahovali publikum a nadviazali s ním kontakt po celej miestnosti.

> **Keď ste si istý/-á obsahom**, skúste vystúpiť pred rodičmi alebo priateľmi, aby ste si zvykli na rozprávanie pred publikom. **Vopred** ich požiadajte o ohlasy k vášmu prejavu a obsahu.

V DEŇ PREJAVU: BUĎTE UVOĽNENÝ/-Á

- **Oblečte si odev, v ktorom sa cítite pohodlne** – neoblečte sa však príliš neformálne. Chcete predsa, aby publikum počúvalo, čo hovoríte, namiesto toho, aby sa sústredilo na vaše oblečenie.
- **Vyhnite sa príliš tesnému odevu** alebo odevu, v ktorom sa potíte – chcete byť svieži a tiež pôsobiť a vyzerať sviežo.
- **Nežujte žuvačku.**
- **Nezabudnite si zobrať so sebou svoj text alebo odrážky k nemu.**

V DEŇ PREJAVU: CÍŤTE ATMOSFÉRU

- Je dôležité **vopred skontrolovať miestnosť**.
- Aká je **akustika?**
- **Ako hlasno** budete musieť rozprávať?
- Je v miestnosti **pult** pre rečníkov? **Skúste sa k nemu postaviť**, aby ste spoznali miestnosť.
- **Ako je možné jednoducho** nadviazať očný kontakt s každým v publiku?
- Kde **budete sedieť?** A čo vaši oponenti? Bude sedieť aj moderátor?
- Opýtajte sa moderátora, aký **systém merania časového limitu** bude používať.

POČAS PREJAVU: BUĎTE POKOJNÝ/-Á

- Keď príde **na rad váš prejav**, postavte sa, **niekoľkokrát sa pomaly zhlboka nadýchnite**, usmejte sa na publikum a v mysli si krátko vybavte svoje tri presvedčivé argumenty, a potom začnite rozprávať.
- **Ak stratíte myšlienkovú niť** počas prejavu, v prvom rade ostaňte pokojný/-á. **Urobte pauzu a nadýchnite sa**, usmejte sa na publikum a v kartách s pomôckami zistite, o ktorej časti hovoríte.
- **Spomeňte si**, že ste si prejav nacvičovali a poznáte argumenty, **len si potrebujete oslobodiť myseľ** od stresu a všetko sa vám do nej vráti, ste predsa dobre pripravený/-á.
- Nemáte dôvod na **nervozitu alebo horúčavu**, je to len diskusia!

POČAS PREJAVU: UDRŽIAVAJTE KONTAKT

> **Vytvorte a budujte spojenie** s publikom prostredníctvom dostatočného očného kontaktu. Spomeňte si na používanie **„majákovej hlavy“** na pohyby, ktoré ste si nacvičili predtým, pohyby hlavy z jednej strany na druhú tak, aby ste videli na každého v miestnosti.

> **Je náročné sledovať** svoj výkon uprostred prezentácie, ale skúste kontrolovať svoj prednes:

- Postupujete príliš rýchlo?
- Aký je váš postoj?
- Pôsobíte zanietene?
- Sleduje vás publikum, alebo vám nevenuje pozornosť?

POČAS PREJAVU: BUĎTE POKOJNÝ/-Á

> **Spomaľte!**

- Aj skúsení diskutéri môžu zistiť, že rozprávajú príliš rýchlo.
- Pravidelne sa **krátko nadýchnite, usmejte sa, sústreďte si myšlienky, skontrolujte si poznámky**, a potom začnite opäť pomalším tempom.
- **Ak je tempo pre vás príliš pomalé**, je to pravdepodobne primerané tempo pre publikum.

> Ak spochybňujete oponenta, **neuchyľujte sa k osobným útokom** – spochybňujte argument, nie osobu. Nie je to nič osobné.

> **Zabávajte sa a tešte sa!**

PO PREJAVE: PREJDITE O KROK VYŠŠIE

- S rodinou a priateľmi **pokračujte v diskusii** o tom, čo ste počuli.
- **Pokračujte** vo svojom výskume.
- **Zapájajte sa** do iných diskusií – alebo zorganizujte svoju vlastnú!
- **Buďte aktívny/-a** – vyhľadávajte podujatia a iniciatívy a zapájajte sa do nich vo svojom okolí alebo online.